

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gebiedsontwikkeling Nieuw Stroomland

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

1 december 2009 / rapportnummer 2340-42

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Aan de zuid- en zuidwestkant van Leeuwarden staan in de komende jaren veel nieuwe ontwikkelingen op stapel, waaronder:

- de aanleg van de Haak (N31) en enkele andere nieuwe ontsluitingswegen;
- de bouw van 6500 woningen in De Zuidlanden, inclusief een nieuw station Werpsterhoek;
- de aanleg en uitbreiding van nieuwe bedrijventerreinen, waaronder het Newtonpark III en IV.

Om deze en diverse andere *nieuwe* ontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen is besloten om gezamenlijk met verschillende partijen¹ een Integrale visie op te stellen voor het plangebied. (Het plangebied heeft de naam “Nieuw Stroomland” gekregen.) Deze Integrale gebiedsvisie wordt vastgelegd in een Masterplan en in een Intergemeentelijke Structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening. De Structuurvisie is voor zowel de provincie als de gemeenten richtinggevend bij het opstellen van toekomstige (bestemmings-)plannen.

Uit de notitie reikwijdte en detailniveau die op 19 oktober 2009 is gepubliceerd, kan het volgende worden afgeleid: op de structuurvisie kan de plicht rusten om een planmilieueffectrapport (MER) op te stellen, wanneer zich in de toekomst in het plangebied grote bedrijven vestigen, die onder de m.e.r.-plicht vallen. Welke dat zijn, is nog niet duidelijk. De belangrijkste functie van het op te stellen MER is in deze situatie om bij te dragen aan het tot stand komen van een integrale gebiedsvisie. Daarin vormen ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid het belangrijkste uitgangspunt. De gebiedsvisie geeft het kader voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

Vanuit deze invalshoek beschouwt de Commissie voor de m.e.r.² (hierna ‘de Commissie’) de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een verdere operationalisering van de duurzaamheidsdoelen;
- gegevens over de doelen inzake de te behouden, te herstellen dan wel te ontwikkelen ruimtelijke kernkwaliteiten in het plangebied (buiten en binnen de Haak);
- een beschouwing van mogelijke alternatieven voor de invulling van het plangebied die de belangrijkste keuzen representeren;
- een beschrijving van de effecten van de alternatieven met bijzondere aandacht voor landschap en cultuurhistorie, alsmede behoud (of compensatie) van waardevolle weidevogelgebieden;
- inzicht in de wijze waarop de verdere ontwikkeling van het gebied in de komende jaren wordt begeleid en bewaakt.

Het MER dient een zelfstandig leesbare samenvatting met bijpassend kaart- en beeldmateriaal te bevatten.

¹ De gemeenten Leeuwarden, Menaldumadeel, Littenseradiel, de provincie Fryslân en het rijk.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie baseert haar advies mede op de notitie reikwijdte en detailniveau die zij bij de start van de procedure heeft ontvangen. De zienswijzen die de Commissie van het bevoegde gezag heeft ontvangen over reikwijdte en detailniveau zijn in het advies betrokken.³

2. GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN

2.1 Genomen besluiten beleidskader

Genomen besluiten in het plangebied

Over de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen in het plangebied (Zuidlanden, delen van het Newtonpark, de Haak) zijn al besluiten genomen. De milieueffecten van deze plannen zijn beschreven in eerdere MER'en.

Neem de relevante hoofdpunten uit deze effectbeschrijvingen over in het MER Nieuw Stroomland en geef of eventuele nieuwe inzichten op bepaalde punten tot andere planinvullingen, faseringen en effecten leiden.

Gebruik deze gegevens als basis voor de gebiedsvisie alsook om de referentiesituatie te bepalen, zie §4.2 van dit advies.

Over de hardheid van genomen besluiten inzake het gebied Schenkenschans is – gezien opmerkingen in de zienswijzen⁴ – nog onduidelijkheid, die in het MER dient te worden weggenomen.

Overige genomen besluiten en beleidskader

Inventariseer welke genomen besluiten en welke beleidskaders bij de planvorming voor Nieuw-Stroomland relevant zijn. Geef in het MER aan welke randvoorwaarden daaruit voortvloeien en hoe hard ze zijn.

Bespreek in ieder geval het provinciale ruimtelijke beleid, het Landschapsontwikkelingsplan (DLG 2004), het Landinrichtingsplan Baarderadeel⁵ en het landelijke en provinciale beleid inzake weidevogels.

Houd rekening met de watertoets.

2.2 Te nemen besluit(en)

In de notitie reikwijdte en detailniveau staat dat het MER dient ter onderbouwing van:

- besluiten van Provinciale Staten van Fryslân en de raden van betrokken gemeenten over “het visiedeel van het op te stellen Masterplan”,
- besluiten van de gemeenteraden over de intergemeentelijke Structuurvisie.

Neem deze informatie over in het MER. Geef aan over welke tijdsperiode de visie zich uitstrekt.

³ Zie bijlage 2 voor een lijst van ontvangen zienswijzen.

⁴ Nummer 1, 7, 8.

⁵ Hierop wordt gewezen in zienswijze nummer 2 en 10.

2.3 Te hanteren doelen

In de stukken over Nieuw-Stroomland staat dat “keten van duurzaamheid” en “ruimtelijke kernkwaliteiten” een belangrijke rol moeten spelen in de planontwikkeling. Daarbij zijn de vier schakels: “kennis, experiment, productie en consumptie” middelen om de duurzaamheidsdoelen te bereiken.

Duurzaamheidsdoelen

Werk in het MER duurzaamheidsdoelen concreter (‘SMART’) uit⁶, zodat ze kunnen worden gebruikt om:

- zachte voornemens te beoordelen en af te wegen;
- het totale voorgenomen plan en eventuele alternatieven te toetsen op doelbereik.

Focus desgewenst op het milieudeel van duurzaamheid en betrek de sociale en economische aspecten er in voor zover relevant voor de milieuafweging.

Betrek bij het formuleren van doelen ook de aspecten tijd en schaal. Wanneer dient een bepaald doel bereikt te zijn en op welk schaalniveau heeft het doel betrekking: gaat het alleen om het Nieuw Stroomland, of heeft een doel betrekking op heel Leeuwarden?⁷

Kernkwaliteiten

Formuleer, waar nodig, aparte doelen voor de ruimtelijke kernkwaliteiten voor het plangebied ‘buiten’ en ‘binnen’ de Haak. Maak daarbij een onderscheid tussen:

- doelen voor landschapsbehoud en -herstel;
- doelen voor behoud door ontwikkeling.

Kernkwaliteiten kunnen, naast landschap, betrekking hebben op cultuurhistorie, natuur, verbindingen, leefbaarheid, recreatie etc.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit betreft een serie harde en zachte voornemens. Over de harde voornemens zijn al besluiten genomen. Voor zover dat laatste het geval is, gelden deze als uitgangspunt (zie § 2.1 van dit advies).

De zachte voornemens zijn *nieuwe* initiatieven die mogelijk voor realisatie in het plangebied in aanmerking komen. Het betreft initiatieven voor het ontwikkelen van duurzame bedrijvigheid en duurzame woonvormen, windenergie, natuurontwikkeling, recreatieve voorzieningen en infrastructuur.

Geef aan welke voornemens zijn overwogen of aangemeld, welke in het MER worden meegenomen en welke argumenten daarbij zijn gebruikt.⁸ Geef een onderbouwing van nut en noodzaak van de op te nemen voornemens.⁹

⁶ Gebruik daarbij ook de teksten uit §5.2.9 van de notitie reikwijdte en detailniveau en maak het genoemde begrip ‘Full sustainable city’ concreter.

⁷ Een “fossielenbrandstof-vrij” Leeuwarden vereist wellicht dat alle nieuwe initiatieven energieleverend zijn; een biomassacentrale kan het afval uit andere delen van de stad verwerken.

⁸ Zienswijze nummer 1 geeft enkele kritische kanttekeningen bij passages in de notitie reikwijdte en detailniveau over Schenkenschans en de asfaltmenginstallatie. Het verdient aanbeveling dat het MER op deze punten duidelijkheid verschaft.

⁹ Ga daarbij in op de vragen die zijn gesteld in zienswijze 6 onder “Ingrediënt 1 en 2”.

Werkwijze

Het MER kan een belangrijke rol spelen bij het verkennen of, en zo ja, welke van dit soort initiatieven passen binnen een integrale visie op het gebied en waar een clustering van functies qua milieu gewenst of mogelijk is (cascades voor energie en grondstoffen). Geef aan welke randvoorwaarden gelden met betrekking tot locaties, uitvoering en omvang. Bij deze verkenning zal sprake zijn van een iteratief proces.

1. Beschrijf vanuit de doelen een (voorlopige) visie op het plangebied gebaseerd op de bestaande gebiedskenmerken en de harde plannen.¹⁰ Het rapport Bouwsteen Casco & Stadsentrees (juli 2009) vormt een goede basis. Geef aan welk type ontwikkelingen het best past bij de gebiedskenmerken per deelgebied (synergie) en het meest rekening houdt met de bestaande belemmeringen. Werk met GIS of overlay kaarten. Geef de visie op kaart weer met zones en vlekken die ontwikkelingsmogelijkheden en randvoorwaarden aangeven.
2. Ga na welke zogenoemde 'zachte voornemens' inpasbaar zijn in deze voorlopige visie, zo ja waar en onder welke randvoorwaarden, in welke combinaties. Houd daarbij rekening met relaties tussen initiatieven en tussen de bestaande stad en haar omgeving.
3. Onderzoek of de uitkomsten uit stap 2 invloed hebben op de voorlopige visie en de daarin aangegeven vlekken en zones.
4. Identificeer welke beleidsmatige keuzen in dit proces naar voren komen en werk belangrijke keuzen uit als alternatieven in het MER.
5. Koppel de resultaten terug naar de visie.
6. Geef een beeld van de (gewenste) fasering van de uitvoering.

3.2 Alternatieven

Zoals in §3.1 is aangegeven, kunnen alternatieven voortkomen uit de vraag voor welke nieuwe ontwikkelingen de gemeenten en provincie ruimte wil bieden. Waarschijnlijk zijn niet alle nieuwe initiatieven zonder meer realiseerbaar zonder dat geweld wordt gedaan aan de hoofddoelstellingen voor het plangebied inzake ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid.

De belangrijkste keuzen betreffen naar verwachting:

- de omvang van het verstedelijkingsprogramma: ambitieus of terughoudend¹¹;
- concentratie en transformatie (en zo behoud van openheid) versus uitbreiding en spreiding.

De zienswijzen kunnen verder aanleiding geven voor Schenkenschans twee varianten uit te werken.

Verken met enkele scenario's de hoeken van het speelveld, waarbij de gevolgen voor het milieu duidelijk onderscheidend zijn.

¹⁰ Het ligt voor de hand daarbij de 'lagenbenadering' te hanteren. De onderste laag van het landschap wordt gevormd door de bodemopbouw (geologie, geomorfologie, bodem), het (grond)watersysteem en de daarmee samenhangende natuurlijke en cultuurhistorische waarden (waaronder historische bebouwing, wegenpatroon, waterhuishoudkundige inrichting en landgebruik). Het belang van deze laag ligt in de lange reproductietijd en daarmee de onvervangbaarheid van deze waarden en systemen.

De infrastructurele laag bestaat uit de bestaande en reeds geplande verkeer- en vervoersverbindingen over weg en water, alsook de infrastructuur van nutsvoorzieningen. De kwaliteit en efficiency is gebaat bij een optimale koppeling aan functies als wonen, werken en recreëren.

De occupatielaag betreft het modern ruimte- en landgebruik.

¹¹ Door te verkennen wat een bescheiden programma zou betekenen wordt tevens rekening gehouden met de opmerkingen in zienswijze 6 en 11.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

In een planMER is het niet verplicht een meest milieuvriendelijk alternatief op te stellen. In de onderhavige situatie kan het interessant zijn na te gaan met welke invulling van het plangebied maximaal wordt tegemoet gekomen aan de doelen inzake duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.¹² Het gebied kent nog veel waarden waarbij vooral geomorfologie, de daarmee samenhangende (historische) waterstructuur, cultuurhistorie en weidevogels van belang zijn. Deze moeten sturend zijn bij de ontwikkeling zo'n alternatief. Mogelijke aandachtspunten zijn:

- herstel van oude dijken en verbindings(water)wegen bijvoorbeeld waar wegen worden verwijderd, herstel en verbetering van de landschappelijke waarde van dorpsgezichten en stadsranden;
- aanleg van zones voor natuur(ontwikkeling of -compensatie);
- aanwijzen van zones voor duurzame energieopwekking;
- toepassen van duurzame landbouw (behoud landschap en weidevogels);
- reserveren van zones voor waterberging;
- veilige fietsroutes, bereikbaarheid van de campus per fiets;
- optimale fasering.

4. MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Beschrijf in het MER welke veranderingen het realiseren van de gebiedsvisie kan hebben voor de milieusituatie in het plangebied (en de omgeving). Omdat er nog veel onzekerheden zijn, zal er waarschijnlijk sprake zijn van een effectbeschrijving in 'bandbreedtes' en 'richtingen'.

4.2 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Zie ook §2.1 van dit advies.

4.3 Milieugevolgen

De notitie reikwijdte en detailniveau geeft al een goede aanzet voor de wijze waarop de milieugevolgen in het MER beschreven kunnen worden. Onderstaande opmerkingen kunnen worden beschouwd als aanvulling daarop.

¹² Het is niet uitgesloten dat bij bepaalde initiatieven, zoals de aanleg van windmolens, sprake is van conflicten tussen beide doelen, maar win-win-situaties zijn zeker niet bij voorbaat uit te sluiten.

4.3.1 Bodem en water

Geef in het planMER aan welke gebieden bekend zijn als eventueel milieubeschermingsgebied (bodem) of behoren tot de Friese boezem (berging). Beschrijf de belangrijkste waarden waaronder de geomorfologie.

Beschouw in het planMER de mogelijke effecten van relevante activiteiten, zoals bijvoorbeeld warmte- en koude opslag, op bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit).

Wanneer negatieve effecten naar verwachting niet voorkomen kunnen worden, bijvoorbeeld door locatiekeuze of mitigerende maatregelen, dan dient de effectbeschrijving diepgaander te worden uitgevoerd.

Beschrijf niet alleen het mogelijke effect van de activiteiten op het watersysteem ter plaatse, maar ga ook in op het mogelijke effect van de activiteiten op de onderlinge interacties in het watersysteem.

4.3.2 Natuur

Het MER dient aan te geven welke gevolgen de voorgenomen activiteit kan hebben op de natuur (biotische waarden). Baseer dit op een beschrijving van het ecosysteem in het studiegebied waarin ook de relatie met de geomorfologie, de hydrologie en het landgebruik van het gebied wordt besproken.

Geef in hoofdlijnen aan (kwalitatief) welke kenmerkende habitats en soorten¹³ aanwezig zijn in het studiegebied en wat de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied is. Voor weidevogels dient de beschrijving meer in detail (kwantitatief) te worden uitgevoerd.

Geef aan voor welke van deze dieren en planten wezenlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen¹⁴ is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Toets dit aan relevante beschermingsregimes¹⁵ ¹⁶. Beschrijf mitigerende maatregelen die de gevolgen kunnen beperken of voorkomen. In geval van biotoopverlies van beschermde soorten dient te worden aangegeven hoe deze worden gecompenseerd (bijv. verlies weidevogelgebieden). Behandel hoe het succes van compensatie wordt geborgd.¹⁷

4.3.3 Landschap en cultuurhistorie

Landschap

Beschrijf én waardeer de landschappelijke structuren: het kenmerkende karakter, de gaafheid en de zeldzaamheid van het landschapstype en geef de samenhang aan, waaronder de belangrijkste stad-landverbindingen.

¹³ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁴ Geef voor relevante soorten aan of het gaat om vernietiging van leefgebied door bijvoorbeeld ruimtebeslag, verstoring door bijvoorbeeld licht en geluid, verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding, versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking en vermessing en verzuring door bijvoorbeeld deposities van stikstof.

¹⁵ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁶ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁷ Hierom wordt ook gevraagd in zienswijze 6 en 11.

Bepaal ook de ruimtelijk-visuele waarde van het landschap (openheid of beslotenheid, (zicht)relaties, oriëntatie). Betrek daarbij de dorpsranden en het zicht op c.q. de entree van Leeuwarden.

Beschrijf tevens de waarde van vormen in het landschap (aardkundige waarden/geomorfologie), die onder meer wordt bepaald door de mate waarin het natuurlijk systeem als vorm afleesbaar en dus zichtbaar is in het landschap.

Cultuurhistorie

Geef een objectieve waardering van de cultuurhistorische betekenis van het plangebied op hoofdlijnen (structuurniveau).

Doe dit aan de hand van de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteiten van de archeologische waarden, historische geografische waarden (historisch landschap), eventuele historische gebouwen en beschermde stads- en dorpsgezichten¹⁸.

Effecten

Behoud, herstel en/of ontwikkeling van de landschappelijke kernkwaliteiten vormen een belangrijk doel bij de ontwikkeling van Nieuw Stroomland. Geef in het MER aan waar en in hoeverre de ontwikkelingen gebruik maken van deze kernkwaliteiten (behoud/herstel) of juist invulling geven aan een nieuw (stedelijk) landschap. Geef in het laatste geval aan waar en hoe negatieve effecten in kwetsbare en/of hoog gewaardeerde landschapstypen en/of cultuurhistorische waarden kunnen worden voorkomen of beperkt. In die gevallen dient de effectbeschrijving ook diepgaander te worden uitgevoerd.

Beschouw in het planMER met name de verstoring (verandering beleving), eventuele doorsnijding of verbinding (samenhang) en vernietiging of versterking (verandering van de gaafheid, zeldzaamheid of de informatiewaarde) van het historische landschap.

4.3.4

Verkeer

De relatief geringe omvang van het extra verkeer dat door het initiatief wordt gegenereerd en de nog onbekende locatie van de nieuwe activiteiten maken dat de verkeersberekeningen het best gebaseerd kunnen worden op de reeds eerder verrichte onderzoeken in het kader van Zuidlanden en de Haak. Op grond van ervaring en vuistregels kan daarop het verkeer ten gevolge van het initiatief worden gesuperponeerd voor de verschillende alternatieven. Over de verdeling van het verkeer over de verschillende vervoerwijzen, met name tussen auto en fiets op de relaties met de stad Leeuwarden, zal een onderbouwde aanname moeten worden gedaan.

4.3.5

Woon- en leefmilieu

Geluid

Bepaal de geluidbelasting op de in de startnotitie beschreven wijze, dat wil zeggen op basis van beschikbaar materiaal. Waar belangrijke verschillen in de inrichting worden gepland ten opzichte van eerdere berekeningen, kan het nodig zijn nieuwe berekeningen te laten uitvoeren om te voorkomen dat er in een volgende fase van de planvorming onverwachte belemmeringen aanwezig zijn.

¹⁸ Zie o.a. de Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA in opdracht van RACM 2007.

Lucht, veiligheid, gezondheid

De aspect veiligheid, lucht en gezondheid kunnen worden behandeld conform het voorstel in de notitie reikwijdte en detailniveau met dien verstande dat ook moet worden ingegaan op de veiligheid rondom meer bronnen dan alleen vervoer van gevaarlijke stoffen¹⁹.

4.3.6 Ruimtegebruik

Ga onder ruimtegebruik in op de toekomstige situatie inzake recreatieve voorzieningen en agrarisch gebruik²⁰.

4.4 Toetsing aan doelbereik

Het verdient aanbeveling niet alleen de milieugevolgen van de alternatieven te beschrijven, maar de alternatieven ook onderling te vergelijken door een toetsing aan doelbereik. Maak daarbij gebruik van de uitgewerkte doelen voor duurzaamheid en ruimtelijke kernkwaliteiten waarnaar in §2.3 is gevraagd.

5. LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens, of onzekerheid over het doorgaan van projecten.

Geef in het MER reeds een aanzet tot een evaluatie- en monitoringprogramma, zodanig dat in het vervolgproces kan worden geëvalueerd of het gebied zich conform de verwachtingen ontwikkelt. Geef aan hoe dat in de vervolgfase wordt geborgd.

6. PRESENTATIE EN SAMENVATTING

Neem in het MER ten minste een recente kaart op waarop alle in het MER gebruikte topografische namen goed leesbaar zijn aangeven.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en de hoofdpunten van het MER weergeven.

¹⁹ Denk daarbij, naast de in zienswijze 5 genoemde bronnen, ook aan de asfaltmenginstallatie.

²⁰ Zoals onder meer wordt gevraagd in zienswijze nummer 2.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeenten Leeuwarden, Littenseradiel en Menaldumadeel en de Stuurgroep Gebiedsontwikkeling Nieuw Stroomland

Bevoegd gezag: Gemeenteraden van Leeuwarden, Littenseradiel en Menaldumadeel

Besluit: vaststellen van een intergemeentelijke Structuurvisie. Tevens wordt een Masterplan vastgesteld; hierbij is ook Provinciale Staten van Friesland betrokken.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:
plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C18.4 en D11.3 (mogelijk)

Activiteit: het ontwikkelen van een gebiedsvisie waarin ruimte wordt geboden aan onder meer duurzame bedrijvigheid en duurzame woonvormen, windenergie, natuurontwikkeling, recreatieve voorzieningen en infrastructuur.

Procedurele gegevens:

- aankondiging start procedure in de Leeuwarder Courant en het Fries Dagblad van: 17 oktober 2009
- adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 15 oktober 2009
- advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 1 december 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. D.J.F. Bel
drs. M. van Eck (werkgroepsecretaris)
dr. F.H. Everts
ir. F.A.C. de Haas
M.A.J. van der Tas (voorzitter)
ir. J. Termorshuizen

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau, of een vergelijkbaar door het bevoegde gezag toegezonden startdocument als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft het volgende document betrokken bij haar advisering:

- Bouwsteen Casco & Stadsentrees (juli 2009)

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Grontmij Nederland B.V., Drachten
2. Anoniem
3. Gemeente Tytsjerksteradiel, Tytsjerksteradiel
4. Rijkswaterstaat Noord-Nederland, Leeuwarden
5. Brandweer Fryslân, Leeuwarden
6. Friese Milieu Federatie, onbekend
7. Werkgroep Schenkenschans Groen, onbekend
8. Wijkpanel van de Vosseparkwijk, Leeuwarden
9. P. Stehouwer, Boksum
10. T. Cuperus, Boksum
11. Vereniging Milieudefensie, Leeuwarden

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Gebiedsontwikkeling Nieuw Stroomland

Aan de zuid- en zuidwestkant van Leeuwarden zijn en worden in de komende jaren veel nieuwe ontwikkelingen gepland. Om deze goed op elkaar af te stemmen is besloten om gezamenlijk met verschillende partijen een Integrale visie op te stellen voor het plangebied "Nieuw Stroomland". Ter onderbouwing van de besluitvorming wordt de procedure van milieueffectrapportage gevolgd.

ISBN: 978-90-421-2913-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

